

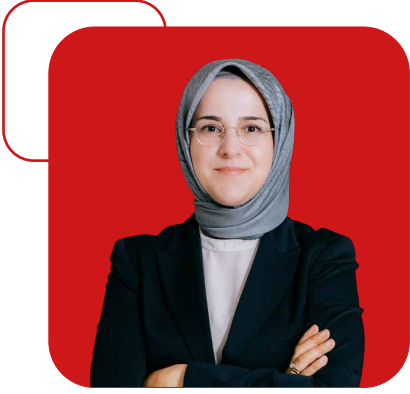
ENSTİTÜ BÜLTEN

ekim • kasım • aralık 2023

Düşünceye İlham
Değişime Yön

İpek Coşkun Armağan / Genel Koordinatör

Düşünceye İlham **Değişime Yön**

Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci yüzyılını karşıladığımız bugünlerde eğitim ve toplum alanlarına odaklı bir düşünce kuruluşu olan Enstitü Sosyalin açılışını müjdelemekten büyük bir memnuniyet duyuyoruz. Binlerce yıllık köklü bir geleneğin devamı olan Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci yüzyılda varoluşunun hangi felsefi ve sosyolojik temellere dayanacağı oldukça önemlidir. Çünkü Cumhuriyet, ilk yüzyılında farklı alanlarda büyük kazanımlar elde etmiş olsa da toplumsal ve demokratik hakların kazanımı kolay olmamıştır. Bu nedenle, kazanımları ve zorlukları ile geçtiğimiz bir asırdan çıkarılması gereken dersler ve ödevler vardır. Enstitü Sosyalin kuruluş fikri tam olarak bu ödevlerden ilham almıştır.

Türkiye Cumhuriyeti, ikinci yüzyılında varoluş paradigmasını ne üzerine kurmalıdır? Bu, Enstitü'nün kuruluş fikri ortaya çıkarken üzerine en çok düşünülen soru olmuştur. Enstitü Sosyal olarak, kararlı bir şekilde, ikinci yüzyılın paradigmasının, "**güçlü bir eğitim fikri ve uygulaması**" temelinde geliştirilecek ortak bilinç üzerine olması gerektiğini düşünüyoruz. Dünyada ve ülkemizde üzerine **ortak bilinç** oluşturulabilecek en güzel olasılık çocuklar ve dolayısıyla eğitimidir. Enstitü Sosyal, tüm araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile bu ortak bilince hizmet etmeyi ve mevcut durumu daha nitelikli koşullara taşımayı hedeflemektedir. Her çocuğun, adil koşullarda nitelikli eğitime okulda, evde ve çevresinde erişebilmesi için gerekli imkânların oluşturulması ikinci yüzyılın en önemli ödevlerindedir.

Kuruluş süreçlerinde ödevlerin yanı sıra doğru yöntem ve ilkelerin belirlenmesi de büyük bir öneme sahiptir. Fikrî hazırlığı bir yılı bulan kuruluş sürecimizde ülkemizin ve dünyanın düşünce ve araştırma birikimine detaylı şekilde bakılmış, iyi örnekler incelenmiştir. Eksik bir adım atmamak için bu birikimin göz ardı edilmemesine büyük özen gösterilmiştir. Geçmişten günümüze iyi örnekler incelendiğinde, tamamına yakınında gördüğümüz bir husus kuruluş felsefemizin ahlaki yönünü

“ Enstitü Sosyalin çalışmalarıyla Türkiye'nin ve dünyanın düşünce dünyasına ilham olma ve yaşanan toplumsal değişime bilgi ve ahlak temelinde yön verme mottosu tüm ilke ve yaklaşımlarında asli duruşudur.

teşkil etmektedir: **Buna göre, eğitimi ve toplumu güçlendiren her bir çalışma, araştırma, proje veya benzeri faaliyet, eksik bulmak için değil, eksikli tamamlamak ve tamamlananı da bir üst seviyeye çıkarmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.**

Türkiye'ye özgün kavram, teori ve alan yazını oluşturulması için gerekli zeminin ve desteğin sağlanması Enstitünün temel misyonudur. Bu hususta ortak bilince önem veren, **Türkiye farkındalığı ve aidiyeti yüksek, dünya okuryazarlığına sahip genç beşerî ve sosyal bilimcilerin yetişmesi**, ihtiyaçlara uygun çözümler ve modeller geliştirilebilmesi bu misyonun en önemli bileşenidir. Enstitü Sosyal olarak bu misyonu doğru yöntemlerle hayata geçirebilmek için bazı temel ilkeler belirledik. Biz, tüm çalışmalarımızda insandan topluma, öznelden nesnele, sözden yazıya, yerelden evrensel, gelenekten geleceğe ve bunların hepsinin sonucunda bilgiden uygulamaya hareketle bir yaklaşım sergilemeyi hedefliyoruz.

Enstitü Sosyalin çalışmalarıyla Türkiye'nin ve dünyanın düşünce dünyasına ilham olma ve yaşanan toplumsal değişime bilgi ve ahlak temelinde yön verme mottosu tüm ilke ve yaklaşımlarında asli duruşudur. Enstitü Sosyal, bu ilke, yöntem ve yaklaşımlarla birlikte kapılarını 4 Kasım 2023 itibarıyla kamuoyuna açtı. Ülkemizin ve dünyanın ortak bilincine nitelikli katkılar sunması ve başta eğitim olmak üzere insanın ve toplumun ihtiyaç duyduğu birlikte, adil ve nitelikli yaşama tecrübelerini artırması temennisiyle...

enstitü sosyal

Genel Yayın Yönetmeni
İpek Coşkun Armağan

Editör
Amine Ertürk

Yayın Kurulu
Fatmanur Kartav
Sefer Soydar
Kübra Nur Duman
Beyza Gözükızıl
Ömer Çeşim

Grafik Tasarım
Muhammed Seleş

Yayın Türü
Bülten

Yönetim Yeri
Burhaniye Mah. Hacı Reşit Paşa Sok. No:18
Üsküdar, İstanbul

İletişim
0216 422 00 22
www.enstitososyal.org
info@enstitososyal.org

Enstitü Sosyal Bülten, kurumun faaliyetleri hakkında bilgi veren ücretsiz bir yayındır.

Editörden

Elinizdeki bülten, açılışından bu yana iki ay gibi kısa bir süre içerisinde Enstitümüzün gerçekleştirdiği etkinlikleri ve yayınları konu alıyor. Enstitümüzün açılış etkinliği olan Dünyadan Yansımalar Panel Serisi'nin ilkinde kuşaklararası farklılıklar ve değerler üzerine çalışmaları bulunan sosyal psikolog Jean Twenge'yi ağırladık. Panel serisinin 25 Kasım'da düzenlenen ikinci etkinliğinde ise "Çin'de Ekonomik ve Toplumsal Dönüşüm" konusu üzerine Çinli akademisyenler Ye Bin ve Liu Yayuan'ın sunumlarını dinledik.

Türkiye'de özellikle ilköğretim ve lise çağındaki çocuklarımız ve gençlerimizin gereksinimlerinin anlaşılması ve bu gereksinimleri karşılayacak felsefi temellerin geliştirilmesi yönünde hem kamuda hem de politika yapıcılar nezdinde güçlü bir istek olduğunu görüyoruz. "Eğitimde Yapay Zekâ Çalıştayı", "Eğitimde Soyut Düşünme Becerileri ve Karakter Gelişimi Konferansı", "PISA 2022 Sonuçları Ne Anlatıyor" canlı yayını gibi etkinliklerimiz Türkiye'de eğitim sisteminin ve müfredatın nasıl güçlendirilebileceği üzerine verimli birer tartışma ortamı yaratmayı amaçlıyor.

Enstitü Sosyal'in ilk araştırma raporunu Türkiye'de Okul Yöneticiliği konusuna ayırdık. Okul yönetimi politikalarında tutarlı ve sistemli bir yaklaşımın eğitim sisteminde tüm paydaşlara iyi geleceğine inanıyoruz. Doğru ve planlı şekilde düzenlenmiş okul yöneticiliği politikaları üzerine detaylı bir saha araştırması ve politika önerileri sunan raporumuzu ve diğer tüm yayınlarımızla ilgili bilgileri bültenimizin ilerleyen sayfalarında bulabilirsiniz.

İyi okumalar dileriz.

S/08

NESİLLER ARASI FARKLILIKLARI ANLAMA

Enstitü Sosyal, "Nesiller Arası Farklılıkları Anlama Paneli" ile kapılarını açtı.

İÇİNDEKİLER

S/28

YAYINLARIMIZ

Dünyadan, İki Nokta, Araştırma Raporları ve daha fazlası.

S/12

DÜNYADAN YANSIMALAR

Dünyadan Yansımalar Panel Serisi'nin ikincisinde Çinli akademisyenler Ye Bin ve Liu Yayuan'ı ağırladık.

S/28

DÜNYADAN

Dünyadan bülteni ile eğitim gündeminin nabzını tutuyoruz.

S/14

KONFERANS

Prof. Şule Alan ile "Eğitimde Soyut Düşünme Becerileri ve Karakter Gelişimi Konferansı" düzenlendi.

S/29

İKİ NOKTA

Eğitim alanında güncel tartışmalar "İki Nokta" yazılarında.

S/17

AKADEMİK İŞ BİRLİĞİ FORUMU

Türkiye-Çin Akademik İş Birliği Forumu'nun birincisi gerçekleştirildi.

S/30

ANALİZ

Analizimiz yayında: "Çocuklarda Soyut Düşünme Becerileri Zayıflıyor mu?"

S/20

EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂ

"Eğitimde Yapay Zekâ Çalıştayı" düzenlendi.

S/31

RAPOR

Öğrenme Merkezli Okul Yöneticiliği Raporu yayında.

S/22

PISA 2022 DEĞERLENDİRMESİ

Canlı yayın ile PISA 2022 değerlendirmesi yapıldı: PISA Sonuçları Ne Anlatıyor?

S/32

EĞİTİM YÖNETİCİLERİ TOPLANTISI

Okul Gelişim Programı, Eğitim Yöneticileri İş Birliği Toplantısı ile tanıtıldı.

S/24

ATÖLYE

Prof. Sonali Nag ile "Hikâye Yazma ve Anlatma Yoluyla Dil ve Bilişsel Becerileri Geliştirme Atölyesi" düzenlendi.

S/34

ATÖLYE

Yediye Beş Kala Atölyesi'nde buluşuyoruz.

NESİLLER ARASI FARKLILIKLARI ANLAMA

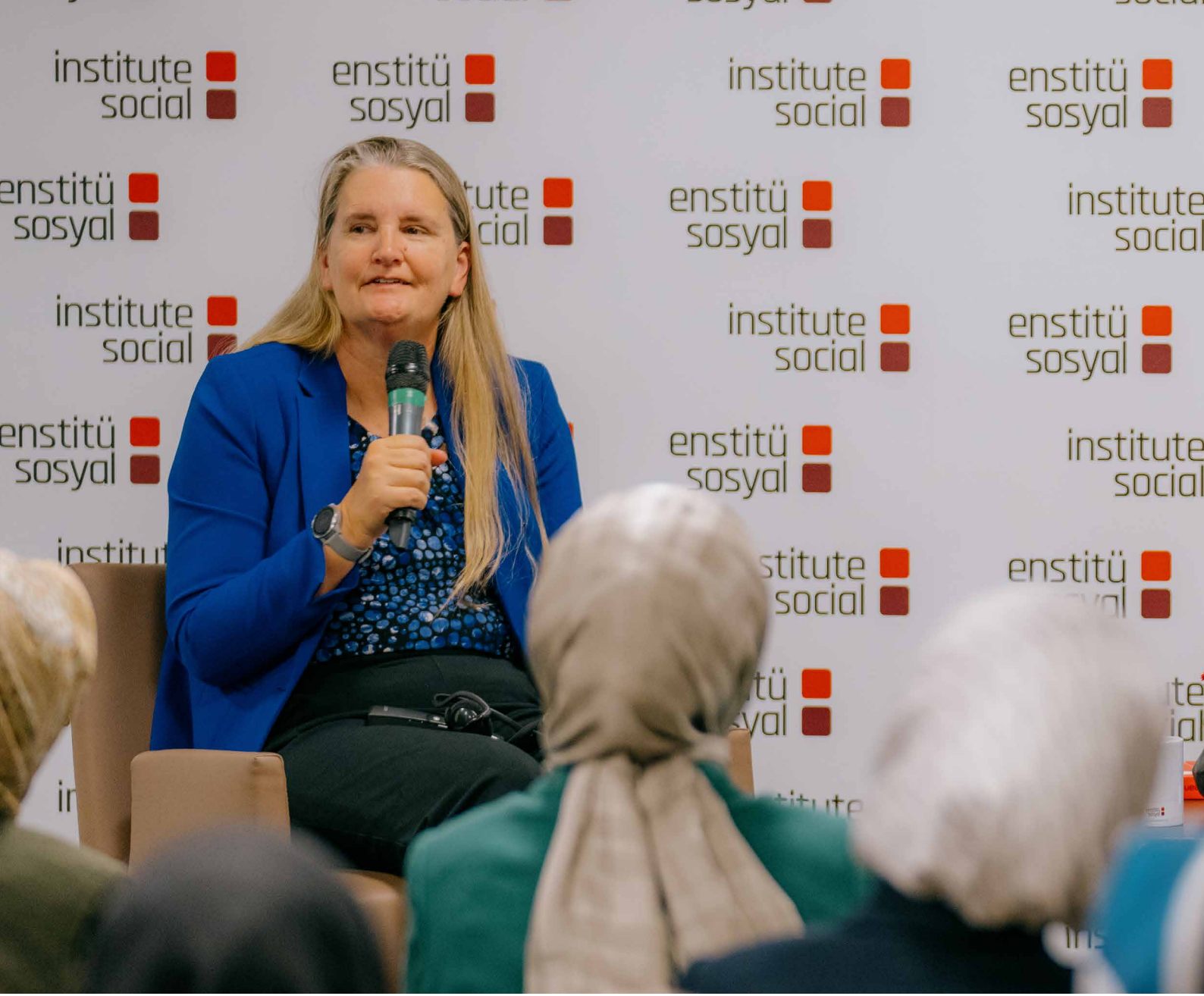
Enstitü Sosyal, “Nesiller Arası Farklılıkları Anlama Paneli” ile kapılarını açtı.

Enstitü Sosyal, çeşitli disiplinlerden alanında önde gelen uzmanları ağırlayacağı Dünyadan Yansımalar Panel Serisi ile eğitim, toplum ve ekonomi alanlarında kronikleşmiş ve çözüm bekleyen konuların dinleyicilerin de aktif katılımıyla ele alınacağı verimli bir tartışma ortamı yaratmayı hedefliyor. Dünyada hayatın her alanında yaşanan hızlı değişimlerin toplumsal dinamikler üzerinde yarattığı köklü değişiklikleri ve bunun Türkiye'deki izdüşümlerini daha iyi anlamayı sağlamak için düzenlenen panel serisinin ilki ünlü sosyal

psikolog ve nesil araştırmacısı Prof. Jean M. Twenge ile gerçekleştirildi.

Panel'in açılış konuşmasını yapan Genel Koordinatör İpek Coşkun Armağan, Enstitünün çalışma alanları hakkında bilgi verdi ve kuruluşun en önemli sorumluluklarından biri olarak **“ortak bilinç imkânlarını arttırmayı ve bunun için de yaşadığımız kavramsal karmaşalarla mücadele etmeyi”** gördüklerini söyledi. Covid-19 salgını ile özellikle eğitimde ve toplumsal psikolojide büyük bir kırılma yaşandığını müşahade ettiğimize dikkat

çeken Armağan, Jean M. Twenge'nin kuşaklar arası yürüttüğü araştırmaların, bu kırılma noktalarını belirlemek ve buna uygun olarak politika önerileri geliştirmek açısından önemine değindi.

Twenge, 2017 yılında yayımladığı Z Kuşağı gençlerinin yaşam tarzları ve alışkanlıklarını konu alan "Ben Nesli (Generation Me)" adlı kitabıyla büyük yankı uyandırmıştı. Twenge, Nesiller Arası Farklılıkları Anlama başlıklı konuşmasında "Ben Nesli" olarak adlandırdığı günümüzün gençlerinin/genç yetişkinlerinin nasıl daha geç olgunlaştıklarını, teknolojiyle

geçirdikleri zamanın yaşam biçimlerini nasıl etkilediğini ve bu yeni yaşam biçiminin sonucunda depresyon ve anksiyete oranlarının endişe verici düzeylere nasıl ulaştığını ele aldı. Twenge'ye göre, vaktini internet, sosyal medya, bilgisayar oyunu, mesajlaşma, TV veya görüntülü konuşma ile geçiren gençlerde mutsuzluk, depresyon, melankoli görülme oranı ekran süresinin artmasıyla paralellik gösteriyor. Twenge, yaşam biçimlerinde yapılacak köklü değişikliklerle gençlerde ruh sağlığının iyileştirilebileceğine dikkat çekerek, yetişme çağındaki çocuklar ve gençler için telefonsuz ve ekransız saatler ve sahalara belirlenmesinin,

sosyal medya kullanımı için veli izni ve yaş sınırı getirilmesinin, okul saatlerinde telefon kullanımının sınırlandırılmasının gerekliliğine değindi. 2012 ve sonrası doğumlu çocuklar için ise akıllı telefon kullanımının mümkün olduğu kadar geciktirilmesinin, **en az 16 yaşına kadar sosyal medyadan uzak tutulmalarının**, günlük ekran süresinin 2 saat ve daha azıyla sınırlandırılmasının gerektiğine işaret etti.

“ Vaktini internet, sosyal medya, bilgisayar oyunu, mesajlaşma, TV veya görüntülü konuşma ile geçiren gençlerde mutsuzluk, depresyon, melankoli görülme oranı **ekran süresinin artmasıyla** paralellik gösteriyor.

Jean M. Twenge

Prof.
San Diego State University

DÜNYADAN YANSIMALAR

Dünyadan Yansımalar Panel Serisi'nin ikincisinde Çinli akademisyenler Ye Bin ve Liu Yayuan'ı ağırladık.

Dünyadan Yansımalar Panel Serisi'nin ikincisi 25 Kasım'da tamamlandı. Dr. Selçuk Aydın moderatörlüğünde gerçekleşen Panel'de, Şanghay Sosyal Bilimler Akademisi Tarih Enstitüsü araştırmacıları Dr. Ye Bin ve Dr. Liu Yayuan ile "Çin'de Ekonomik ve Toplumsal Dönüşüm"ü konuşmak üzere bir araya geldik.

Modern Çin siyasi düşüncesi ve Şangay tarihi alanında çalışmaları bulunan Dr. Ye Bin, milliyetçilik ve kültürel koşullar bağlamında modern Çin'in oluşumunu ele aldı. Dr. Ye Bin sunumunda Çin modernleşmesinin tarihî seyri içerisinde ulus kavramı, yönetim sistemi, aktörler, kaynaklar, içsel ve dışsal etkileşimler ve sınıfsal eğilimler konularını ele alarak Çin'deki toplumsal dönüşüm dinamiklerine dair bir çerçeve çizdi. Dr. Ye, sosyalist devlet

modeliyle yönetilen Çin'in ekonomi-politik ve kültürel sistemiyle milliyetçi bir karakter sergilediğini, öte yandan bu durumun küresel kapitalist üretim süreçlerine entegre olmasını engellemediğine dikkat çekti. Bir diğer konuşmacı, Şangay tarihi ve modern posta tarihi üzerine çalışmaları bulunan Dr. Liu Yayuan da cumhuriyet dönemi Çin'in ekonomik bölgeselleşmesi üzerine bir sunum gerçekleştirdi. Çin ekonomisinde liman ticaretinin payı ve bunun bölgesel etki alanlarını ele alan Dr. Liu 1930'lu yıllardan başlayarak 12 liman şehrinin iç bölgelerle gerçekleştirdiği ticari sirkülasyonun yoğunluğu ile endüstri merkezlerini haritalandırarak Çin'in ekonomik coğrafyasına ilişkin bilgiler aktardı.

EĞİTİMDE SOYUT DÜŞÜNME BECERİLERİ VE KARAKTER GELİŞİMİ

Enstitü Sosyal 6 Aralık'ta davranış bilimleri uzmanı Prof. Şule Alan'ı misafir etti. European University Institute'de ve Bilkent Üniversitesi Ekonomi Bölümünde öğretim üyesi olan Alan, eğitimde soyut düşünme becerileri, karakter gelişimi ve örgün eğitimin bu becerilere yaptığı katkılar üzerine bir konferans verdi. Konuşmasının ilk kısmında insan beyninin nasıl çalıştığı, öğrenmenin beyin hangi kısmında gerçekleştiği ve öğrenmeyi nelerin etkilediği ile ilgili bilgiler veren Alan, ikinci kısımda toplam 15 bin öğrenci ile gerçekleştirdiği saha çalışmasının çıktıları üzerinde durdu.

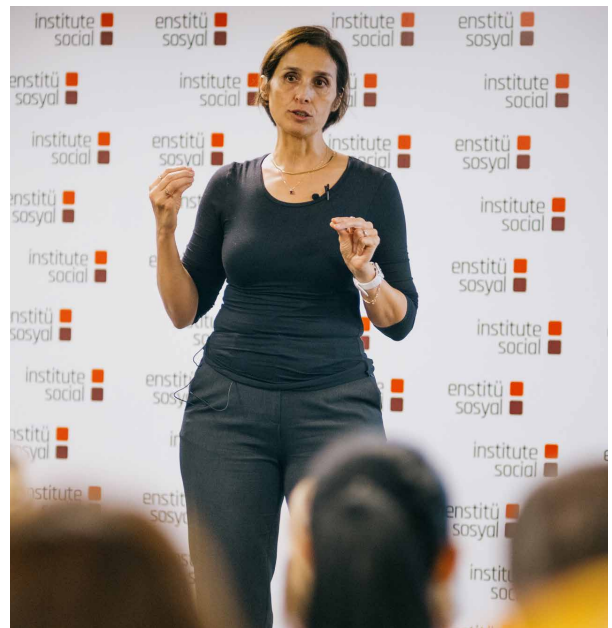

Şule Alan neden öğrenme yoksunluğu yaşadığımızı anlamak için insan anatomisini ve beyni anlamak gerektiğini ifade ederek beynin özellikleri ve öğrenme ile ilişkisini ele aldı. Soyut düşünme ile zekânın aynı olguyu ifade ettiğini belirten Alan, son 150 senedir uygulanan IQ testlerinin sonuçlarına göre insanlarda soyut düşünme kapasitesinin artış gösterdiğine dikkat çekti.

Covid 19 pandemisinin soyut düşünme üzerindeki etkilerini değerlendiren Alan, dürtüsellik artışı dolayısıyla tüm dünyada IQ'nun düştüğünü ve pandeminin bu düşüşü hızlandığını, soyut düşünme becerilerini neden kaybettiğimize dair net bir sebep

tespit edilemediğini ancak teknolojinin ve beslenme şeklinin etkili olduğuna dair şüphelerin olduğunu belirtti. Alan, yaptıkları saha çalışmalarında matematik, Türkçe ve fen gibi derslerden ziyade esas düşüşün akışkan zekâda olduğunu tespit ettiklerini söyleyerek çocukların komut almakta bile zorlandıklarına dikkat çekti.

Karantina tedbirleri sonrası okulların açık olmasının soyut düşünme becerilerinin gelişiminde olumlu etkisi olduğunu ortaya koyan Alan, şu anda sahada aktif çalıştıklarını ve sınıflarda öğretmenler aracılığıyla soyut düşünmeyi geliştirmeye çalıştıklarını söyledi. Gaziantep ve Şırnak'ta öğretmenlere verdikleri belirli materyaller ile çocuklarda analitik düşünme, kategorizasyon, soyut düşünme ve hafıza üzerine gelişim için çalıştıklarını ifade etti. Bu çalışmalar ile çocuklarda 2 ay içinde bile hızlı düşünmede sonuç aldıklarını vurguladı.

Coexistence of Civilizations

the Age of Great Transformation

23-24 NOVEMBER 2023 - ANKARA

百年未有之大变局与文明共存国际学术研讨会
暨首届中土学术合作论坛

1. Türkiye-Çin Akademik İş Birliği Forumu
Büyük Dönüşüm Çağında Medeniyetlerin Birlikte Var Olması

AKADEMİK İŞ BİRLİĞİ FORUMU

Türkiye-Çin Akademik
İş Birliği Forumu'nun
birincisi gerçekleştirildi.

“ Yaşadığımız sorun Batı'nın kendi evrensellik anlayışını dünyanın geri kalanına evrensellik olarak dayatmasıydı. Artık bunun bir karşılığı kalmadı. Tüm medeniyetlerin, Batı'nın da dahil, adilane katılımıyla yeni bir evrensellik anlayışını hep birlikte inşa etmeliyiz.

Faruk Yaslıçimen

*Dr. Öğr. Üyesi,
İbn Haldun Üniversitesi*

Enstitü Sosyal ile Şanghay Üniversitesi Türk Araştırmaları Merkezinin ortak girişimiyle organize edilen 1. Türkiye - Çin Akademik İş Birliği Forumu 23-24 Kasım tarihlerinde Ankara'da gerçekleşti.

“Büyük Dönüşüm Çağında Medeniyetlerin Birlikte Var Olması” başlığıyla gerçekleştirilen Forum'a iki ülkenin üniversitelerinden akademisyen, araştırmacı ve öğrencilerin yanı sıra bürokratlar ve politikacılar da katıldı. Türkiye ve Çin arasındaki potansiyel iş birliklerinin önemi, gereklilikleri ve imkânlarıyla ilgili ortak görüşlerin paylaşıldığı Forum'da Enstitü Sosyal ile Şanghay Üniversitesi Türk Araştırmaları Merkezi arasında akademik hareketliliği sağlamak, araştırma ağları ve fon kaynakları geliştirmek, ortak Ar-Ge programları, projeler, etkinlikler ve bilimsel yayınlar oluşturmak amacıyla karşılıklı iyi niyet protokolü imzalandı.

“ Temel hedefimiz her iki ülkede de Çin ve Türkiye üzerine çalışan araştırmacıları, uzmanları bir araya getirmek ve ilişkilerimizi geliştirecek yeni bir platform yaratmaktır.

İpek Coşkun Armağan

Genel Koordinatör

Forum'un açılış oturumunda konuşan Enstitü Sosyal Genel Koordinatörü İpek Coşkun Armağan iki ülke arasındaki köklü ilişkilerin güçlü etkileşim ve çift yönlü kazanımlara imkân sağlayacak potansiyelinden söz etti. Armağan, temel hedeflerinin “**her iki ülkede de Çin ve Türkiye üzerine çalışan araştırmacıları, uzmanları bir araya getirmek ve ilişkilerimizi geliştirecek yeni bir platform yaratmak**” olduğunu ve bu hedef doğrultusunda kadim medeniyetlerden doğan farklı kültür, gelenek ve inançlara sahip bu ülkelerin halkları arasındaki etkileşimi de içeren geniş kapsamlı bir iş birliğine odaklandıklarını belirtti. Çin'in Ankara Büyükelçisi Liu Shaobin ise “Türkiye ve Çin yüzlerce yıllık deneyimleri ve üzerine inşa edildikleri medeniyetlerin zengin izleri sayesinde bilmektedir ki, var olmanın yolu medeniyetler arasındaki

yüksek etkileşim ve çözüm odaklı ortaklıklarla mümkün kılınabilir.” diyerek “Kuşak-Yol Projesi ve bugün ortaya koyduğumuz ortak akademik çalışmalarda bulunma iradesi de göstermektedir ki bizler Türkiye ile stratejik iş birliği ve koordinasyonumuzu farklı alanlarda da ileri taşımaya hazırız.” sözlerine yer verdi.

Açılış oturumunda söz alan Türkiye Cumhuriyeti Pekin eski Büyükelçisi Abdülkadir Emin Önen de benzer yöndeki temennilerinden bahsederek şimdiye değin ekonomi ve politika çerçevesinde yoğunlaşan

ikili ilişkilerin çeşitlenip farklı zeminlerde de hayat bulması gerektiğini belirtti. Türkiye ve Çin arasında güçlü ilişkiler kurulabilmesi için toplumlarının birbirini daha yakından tanıması gerektiğini ifade eden Önen “İki toplumun birbirini aracıya ihtiyaç duymadan, en sağlıklı şekilde anlaması için doğru frekansı eğitim iş birlikleriyle yakalayabiliriz.” diyerek imzalanan protokolden duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

“ İki toplumun birbirini, aracıya ihtiyaç duymadan, en sağlıklı şekilde anlaması için doğru frekansı eğitim iş birlikleriyle yakalayabiliriz.

Abdülkadir Emin Önen

*Pekin Eski
Büyükelçisi*

EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂ ÇALIŞTAYI

1950’li yılların baŐında “Makineler dűŐünebilir mi?” sorusuyla ortaya çıkan makine öğrenmesi ve onu takip eden “yapay zekâ” kavramının bugün gelmiŐ olduğu nokta dikkate değer. Tarihsel olarak yeni sayılabilecek kadar yakın bir dönemde ortaya çıkan yapay zekâ kavramı, hayatımızda hızlı ve bir o kadar da kapsamlı bir etki alanı oluŐturmayı baŐardı. Kısa zaman öncesine kadar belli bir uzmanlık gerektiren yapay zekâ teknolojisi, Őimdilerde herkesin anadilinde komutlar vererek çalıŐtırabileceđi bir forma evrildi. Bununla beraber bu teknolojilerin birçoğuna ücretsiz

erişilebiliyor olması, onu günlük yaşantımızda merkezi bir noktaya doğru taşıyor. Bu haliyle yapay zekâ yalnızca teknoloji alanında çalışan kişilerin çıkararak tüm toplum bilimlerinin bir araştırma alanı haline gelmeye başladı. Ancak bu hızlı gelişim ve etkileşim sürecinin doğal bir sonucu olarak, devletler ve karar alıcılar yapay zekânın etkinlik alanı ve ona ilişkin düzenlemeler noktasında zaman zaman bu teknolojinin gerisinde kalabiliyor. Eğitim alanında da yapay zekânın kullanım alanları, etik sınırları, eğitimcilerin yapay zekâ okuryazarlığı

gibi konularda ortak bir yol haritasının henüz oluşturulamamış olduğu görülüyor.

Bu bağlam üzere, yapay zekânın eğitimdeki etkisi, imkânları, dezavantajları ve ileriye dönük projeksiyonlarının ne olacağına ilişkin sorulardan yola çıkan Enstitümüz “Eğitimde Yapay Zekâ” teması üzerine kapsamlı bir proje başlattı. Projenin ilk etkinliği olan Eğitimde Yapay Zekâ Çalıştayı 21 Aralık'ta Enstitü Sosyalde alanda uzman akademisyen, mühendis ve politika yapıcıların katılımı ile gerçekleştirildi.

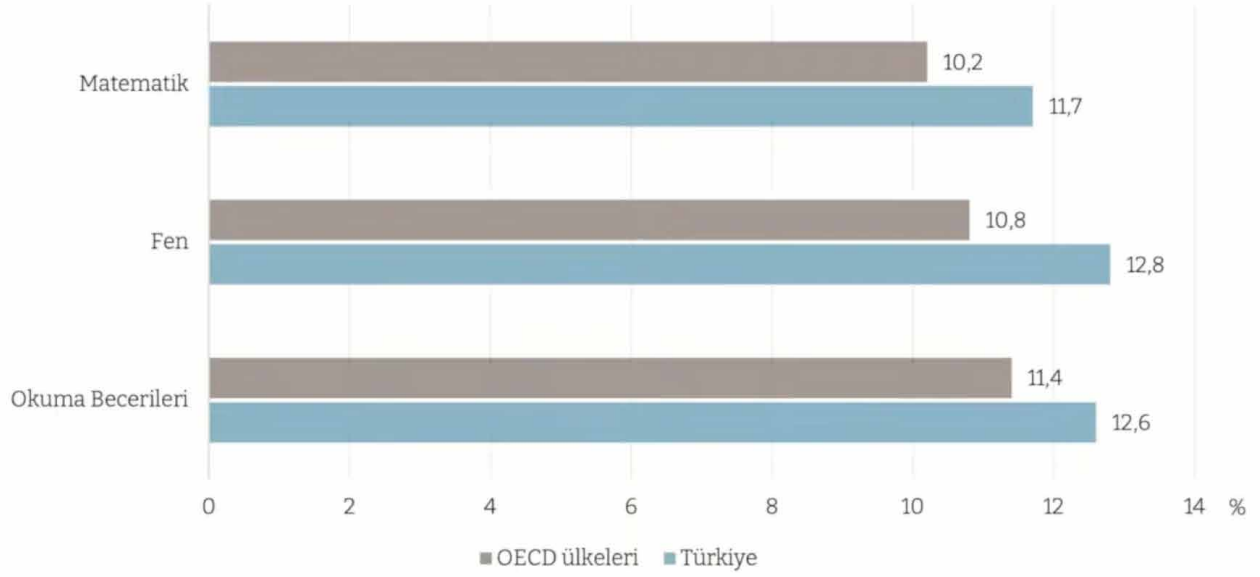
PISA 2022 SONUÇLARI NE ANLATIYOR?

Enstitü Sosyalin “PISA 2022 Sonuçları Ne Anlatıyor?” Paneli, değerli akademisyenlerin katılımı ile 6 Aralık Salı günü Enstitü Sosyal Youtube kanalında canlı yayın ile gerçekleşti.

İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) tarafından geliştirilmiş PISA (Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı) üçer yıllık döngülerle yapılan, örgün eğitime devam eden 15 yaş grubundaki öğrencilerin okuma, fen ve matematik becerilerini birçok faktör ile birlikte değerlendiren uluslararası bir araştırmadır. Enstitü Sosyal Genel Koordinatörü İpek Coşkun

Türkiye ve OECD Ülkelerinde Akademik Dirençli Öğrenci Oranları

Armağan'ın moderatör, Prof. Dr. Neslihan Karaman, Prof. Dr. Oktay Cem Adıgüzel, Prof. Dr. Rahmet Savaş'ın panelist olarak katıldığı yayında PISA 2022 verilerinin Türkiye açısından sonuçları, yıllara göre okuması, sonuçların olası nedenleri ve sonuçlara bağlı olarak ne tür politikalar izlenmesi gerektiği değerlendirildi. Panelde matematik,

okuma ve fen alanlarındaki performans değerlendirmeleri, sosyoekonomik durumun ve kaygının performans üzerinde etkisi, akademik dirençli öğrencilerin oranları, öğrencilerin okula aidiyet duyguları, okula devamsızlık oranları, öz yönetimli öğrenme ve benzeri konular değerlendirildi ve PISA verileri ışığında tartışıldı.

ATÖLYE

HİKÂYE YAZMA VE ANLATMA YOLUYLA DİL VE BİLİŞSEL BECERİLERİ GELİŞTİRME ATÖLYESİ

Sonali Nag

Prof. / Oxford Üniversitesi

Enstitü Sosyal, 3 Kasım'da Oxford Üniversitesinden psikolog ve eğitim bilimleri alanında profesör Sonali Nag'ı ağırladı. Çocuklarda dil becerisinin gelişimi, farklı yazı sistemlerinin öğrenmeye etkisi ve uluslararası eğitim gibi konular üzerine çalışmaları bulunan Sonali Nag, "Hikâye Yazma ve Anlatma Yoluyla Dil ve Bilişsel Becerileri Geliştirme Atölyesi"nde, farklı okullardan 40 sınıf öğretmeni ile bir araya geldi.

Atölyenin ilk yarısında Prof. Sonali Nag çocuklarda öğrenme becerilerinin ve bilişsel kapasitelerinin artmasında en önemli değişkenin zengin dil kullanımı olduğunu vurguladı. Özellikle anadilde yetkinliğin önemine değinen Prof. Nag, anadilde tutkulu kelimeler (*ambitious words*) olarak kavramsallaştırdığı deyim, atasözü, mecaz ve farklı şivelerden kelimelerin kullanımının öğrenmeyi geliştiren bir rol oynadığını açıkladı. Prof. Nag, okumanın yanı sıra anlatma ve konuşmanın da önemine dikkat çekerek çocuklara hikâye ve masal anlatmanın bilişsel ve dilsel yetenekleri geliştirmedeki önemini ele aldı.

Atölye'nin ikinci yarısında ise interaktif etkinlik yapıldı ve öğretmenler dörderli gruplara ayrılarak her bir gruptan 7-10 yaş çocuklara yönelik hikâye ve masal oluşturması istendi. İyi bir hikâye kitabında hangi unsurların bulunması gerektiği tartışılırken kelimelerin yapısı ve çeşitleri, hikâyenin ritmi, teması ve cümle uzunluğunun hikâyenin etkili olmasındaki önemi üzerinde duruldu. Prof. Nag, öğretmenlere yarı yapılandırılmış bir hikâye dağıtarak üç aşamada kendi hikayelerini oluşturmalarını istedi. Bu aşamada Prof. Nag öğretmenleri kalıp ifadeler kullanmak yerine kendi dillerindeki zenginlikleri bulmaya yönlendirdi. Atölye tamamlanırken öğretmenlere sertifika verildi.

■ **insandan**

■ **topluma**

■ **öznelde**

■ **nesnele**

■ **gelenekten**

■ **geleceğe**

insandan
topluma

nesn
sözde
yazıy

■ yerelden

■ evrensele

■ sözden

■ yazıya

■ bilgiden

■ uygulamaya

yerelde
evrense
bilgid
uygul

yazıya özneld
enekten nesn
eçeğe yerelden

Yayınlarımız | Dünyadan

"Dünyadan" bülteni ile eğitim gündeminin nabzını tutuyoruz. Eğitim, toplum ve ekonomi alanlarında dünyadaki gündemi aktaran "Dünyadan" bültenimiz her hafta okurları ile buluşuyor.

DİLLER ARACILIĞIYLA ÖĞRENME GENEL ORTALAMAYI YÜKSELTİR Mİ?

Birleşik Krallık'taki Aston Üniversitesi'nde Diller Aracılığıyla Öğrenme Danışma Grubu Üyesi Judith Woodfield'in yakın tarihli uzunlamasına çalışması, Birleşik Krallık'taki İçerik ve Dil Bütünlük Öğrenme (CLIL) yaklaşımının etkinliğini vurgulamaktadır. CLIL, konuların yabancı bir dilde öğretildiği, iki dilli bir öğretim yöntemidir. Woodfield'in gerçekleştirdiği çalışma, İngilizce eğitim veren üç okuldaki deneyimleri incelemek ve CLIL'in, çeşitli konularda öğrenci katılımını, dil yeterliliğini ve akademik performansı nasıl artırdığını göstermektedir.

Ülke: Birleşik Krallık

Tarih: 27 Kasım 2023

Anahtar Kelimeler: İçerik ve Dil Bütünlük Öğrenme (CLIL), Öğrenci Katılımı ve Başarıları, İkili Dil Programları, İki Dilli Eğitim

Kaynakça: <https://schoolsweek.co.uk/the-knowledge-can-teaching-through-languages-improve-overall-outcomes/>

ÖĞRENCİLER İÇİN OYUNLAŞTIRILMIŞ ÖĞRENME EVRENİ

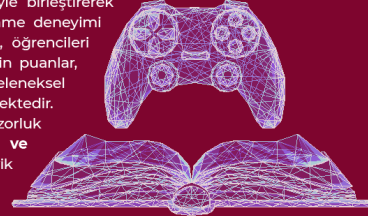
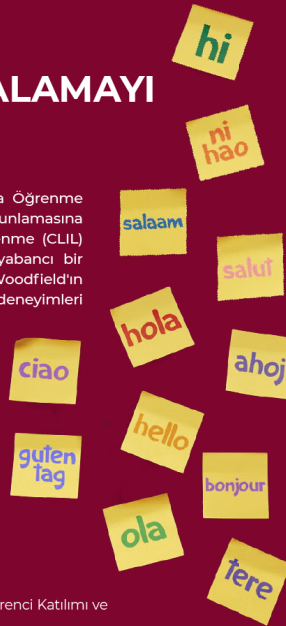
"Öğrenciler İçin Oyunlaştırılmış Öğrenme Evreni" başlıklı çalışma, eğitimde oyunlaştırılmış öğrenmenin dönüştürücü etkisini incelemektedir. Bu yenilikçi yaklaşım, **oyun, rekabet ve ödül** gibi oyun öğelerini eğitim içeriğiyle birleştirerek daha ilgi çekici ve etkileşimli bir öğrenme deneyimi yaratmaktadır. Oyunlaştırılmış öğrenme, öğrencileri motive etmek ve ilgilerini sürdürmek için puanlar, rozetler, skor tabloları ve seviyeler gibi geleneksel öğretim yöntemlerinin ötesine geçmektedir. Ayrıca, karmaşık konuları oyun benzeri zorluk seviyelerine bölerek, **daha dinamik ve eğlenceli bir öğrenme ortamını** teşvik etmektedir.

Ülke: Amerika Birleşik Devletleri

Tarih: 22 Kasım 2023

Anahtar Kelimeler: Etkileşimli Etkinlikler, Oyunlaştırılmış Öğrenme, Öğrenci Başarıları, Başarılar, Aktif Katılım ve Keşif, Takım Çalışması

Kaynakça: <https://www.chartattack.com/exploring-world-of-gamified/>

İki Nokta

Eğitim alanında güncel tartışmalar “İki Nokta” yazılarında.

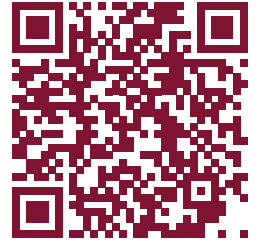
Logomuzdan ilham alarak yeni bir cümlelerin doğuşunu, düşüncenin özenle ifade edilmesini, konuların çok yönlü ve derinlikli bir şekilde ele alınması hedeflediğimiz yazılarımızı “İki Nokta” olarak adlandırmaktayız. Kitap tanıtımı, biyografi, araştırma raporu değerlendirme ve inceleme yayınları ile bölgesel veya küresel ölçeklerde güncel ya da yapısal sorunların ele alındığı bu yazılarımızda;

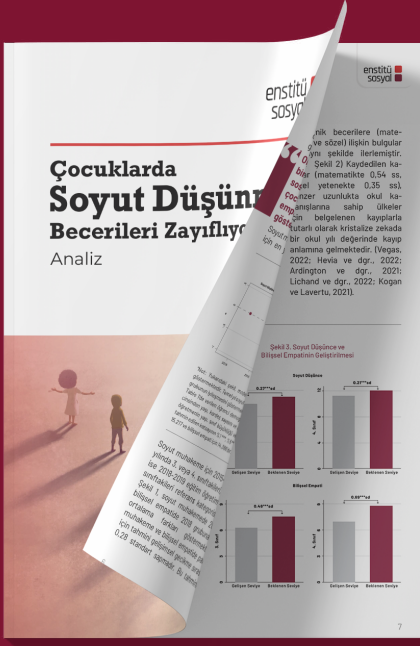
- ▶ **Hayatımızın Dijital Sıfatları**
- ▶ **Öğretimde Başarının Temel Anahtarı: Etkili Geri Bildirim Tasarımı**
- ▶ **Oyun Teorisinin Sosyal Bilim Eğitimindeki Dönüştürücü Potansiyeli**
- ▶ **Milli Yapay Zekâ Altyapı Modellerinin Üretimi Neden Acil?**
- ▶ **Frege'nin Teleskopu ve Dijitalleşen Hayat**
- ▶ **Türkiye'nin PISA 2022 Performansı Nasıl Okunmalı?**

gibi güncel konuların yanı sıra Jean M. Twenge - Generations, Ben Wildavsky - The Career Arts kitaplarının da değerlendirmeleri yapıldı. Tüm İki Nokta yazılarımıza web sitemizden ulaşabilirsiniz.

Okumak için tarayın

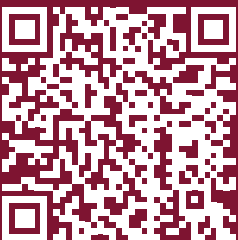

Çocuklarda Soyut Düşünme Becerileri Zayıflıyor mu?

Şule Alan
Betül Türküm

Soyut düşünme becerileri dünyada ve Türkiye’de nasıl bir gelişim gösteriyor? Teknoloji kullanımı ve ekran bağımlılıklarının çocukların soyut düşünme becerilerine etkisi nedir? Soyut düşünme becerileri ile karakter gelişimi arasında nasıl bir ilişki var? Prof. Şule Alan’ın “Çocuklarda Soyut Düşünme Becerileri Zayıflıyor mu?” başlıklı, eğitimde soyut düşünme ve karakter gelişimi ekseninde birçok sorunu tartıştığı yazısı yayınlandı.

Okumak için tarayın

Araştırma Raporları

Öğrenme Merkezli Okul Yöneticiliği Raporu yayında.

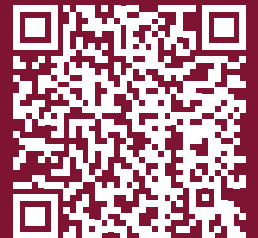

Öğrenme Merkezli Okul Yöneticiliği

İpek Coşkun Armağan
Sefer Soydar
Münübe Zeynep Yılmaz

Enstitü Sosyal, yayınladığı ilk araştırma raporunu Türkiye'de Okul Yöneticiliği konusuna ayırdı. Araştırma kapsamında, Türkiye'de politika yapıcı, denetleyici, okul müdürü veya öğretmen olarak görev yapmış ya da yapmakta olan deneyimli eğitimcilerle okul yöneticiliği konusunda kapsamlı derinlemesine görüşmeler gerçekleştirildi ve görüşmelerin sonucunda ortaya çıkan değerlendirme ve öneriler dünya örnekleri ile kıyaslamalı şekilde okuyucuların dikkatine sunuldu.

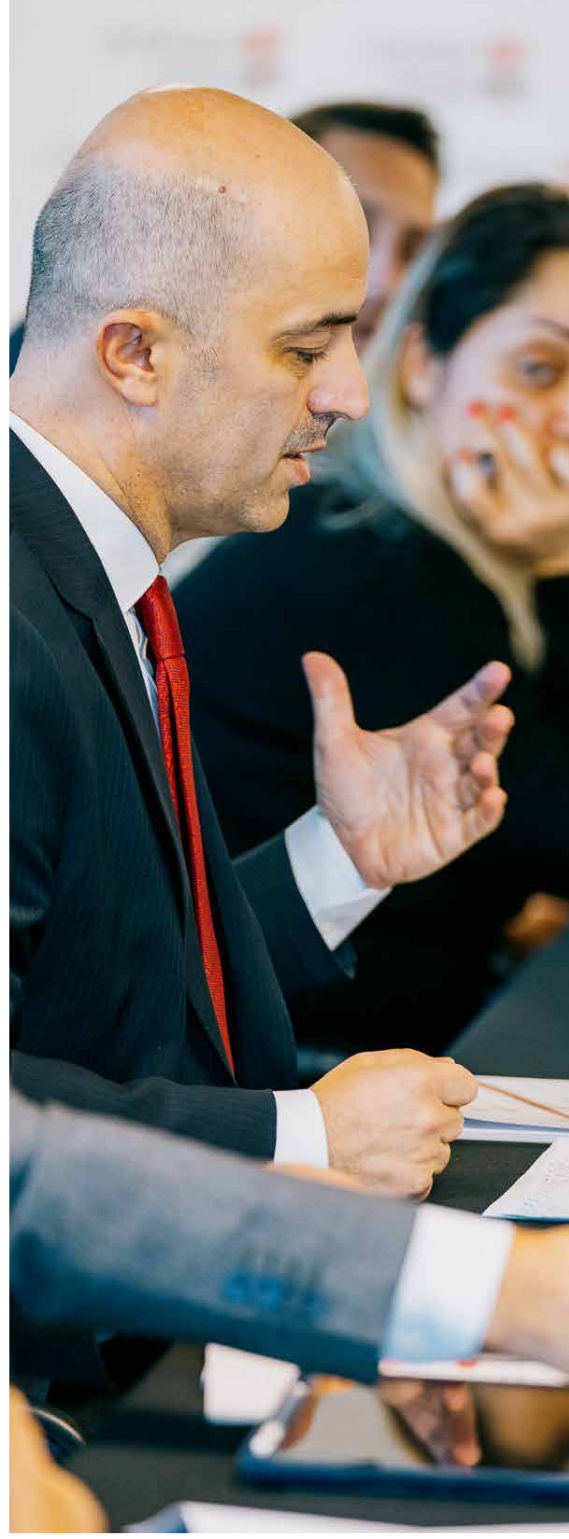
Okumak için tarayın

EĞİTİM YÖNETİCİLERİ İŞ BİRLİĞİ TOPLANTISI

Okul Gelişim Programı, Eğitim Yöneticileri İş Birliği Toplantısı ile tanıtıldı.

İstanbul'dan ilkökul düzeyinde okul idarecilerinin ve farklı kurumlarda görevli eğitim yöneticilerinin konuk olduğu programda Enstitü Sosyalin tasarladığı, odağında matematik, söz varlığı ve dil, sosyal duygusal ve manevi gelişim modelleri bulunan Okul Gelişim Programı tanıtımı yapıldı.

Toplantıda Okul Gelişim Programı anlatıldıktan sonra okul yöneticilerinin program ile ilgili görüş ve önerileri değerlendirildi. Bu kapsamda okulların ihtiyaçlarına göre okul yöneticileri ve Enstitü arasında ne tür iş birlikleri kurulabileceği ele alındı.

ATÖLYE

YEDİYE BEŞ KALA

Yediye Beş Kala, farklı disiplinlerden katılımcılarımızla birlikte sanattan ekonomiye, edebiyattan sosyolojiye, eğitim bilimlerinden tarihe kadar birçok alanda yayınlanmış güncel metinleri ele alarak tartışma kültürümüzü geliştirmeyi hedeflediğimiz bir kitap okuma atölyesidir.

Enstitümüzde heyecanla beklediğimiz atölyenin ilk oturumunda 2021'de Oxford University Press'ten çıkan "How Social Science Got Better: Overcoming Bias with More Evidence, Diversity, and Self-Reflection" kitabını konuştuk. Yazar Matt Grossmann'ın, sosyal bilimlerin üzerine örtülen çaresizlik pelerininin sıyrılarak benzersiz bir rönesans sürecinden geçtiği ve daha önce hiç olmadığı kadar derin bir anlayış ve geniş pratiklerle bezenmiş güçlü kazanımlara sahip olduğu şeklindeki iddialarını akademik, politik ve toplumsal dönüşümler ışığındaki

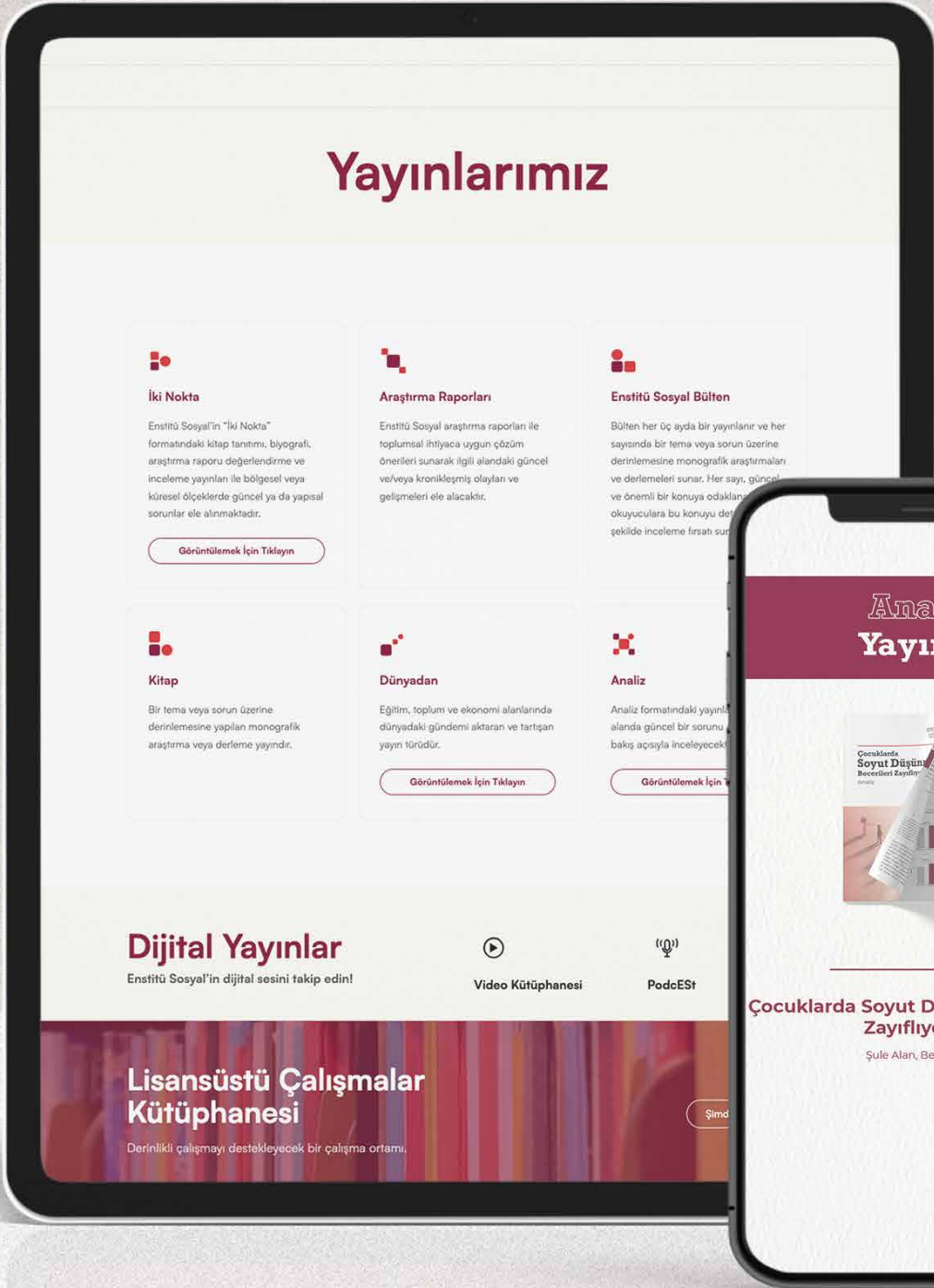

çözümleme girişiminin ele alındığı atölyenin moderasyonunu araştırmacı Nursen Tekgöz gerçekleştirdi. Tekgöz'e göre Grossmann okuyucusunu daha sayfaları karıştırmaya zaman tanımadan "Yazarın bahsettiği önyargılar tam olarak hangileri? Daha fazla özdüşünümsellik edimi ve çeşitlilikle kastedilen nedir? Bu iki kavramın birlikteliği bir metodolojiyi işaret ediyorsa elde edilen veriler sosyal bilimlerin gerçekten daha iyi bir hâle geldiğini gösterir mi?" gibi birden fazla soruyla baş başa bırakıyor. Grossmann'ın 20. yüzyıl boyunca sosyal bilimlere yöneltilen eleştirilerin yine "onun felsefesi, sosyolojisi ve tarihi tarafından gündeme getirilen klasik zorlukları yansıttığı" yani özne-nesne düalizmine dayandığı; bu köklü tartışmaya cevap üretmenin özdüşünümselliği, disiplinlerarasılığı ve çoklu metodolojik anlayışları geliştirerek sosyal bilimlerin çağdaş görünümünü karakterize ettiği şeklindeki iyimserliğinin değerlendirilmesinin ardından tartışmalar bazı temalar etrafında derinleştirildi.

Daha fazlası için

www.enstusosyal.org

Enstitü Sosyal

SOSYAL MEDYADA BİZİ TAKİP EDİN

@enstitusosyal_

@EnstituSosyal

Enstitü Sosyal

@enstitusosyal_

Enstitü Sosyal

www.enstitusosyal.org

ENSTİTÜ

BÜLTEN:

ekim - kasım - aralık 2023

